

Verlag bijeenkomst 1

Alternatieve stadsdialoog Zwolle

Armoedevrij!

Thema: Leidt 'Corona' tot een nieuwe doelgroep als het gaat om armoede?

Datum bijeenkomst 1: Maandag 15 juni 2020

Tijd: 16.00-17.00

Locatie: Microsoft Teams

Geschreven door: Yoëlle Derks

Gespreksleider: Inge Bekhuis

Deelvragen bijeenkomst 1

1. Welke nieuwe doelgroep dreigt financiële problemen te krijgen door 'Corona'?
2. Wat zijn de gevolgen voor deze doelgroep?
3. Welke hulp of ondersteuning hebben zij nodig en van wie?
4. Wat wordt er al georganiseerd en door wie (hoe kunnen we krachten bundelen)?
5. Hoe hangen de huidige financiële problemen voor deze nieuwe doelgroep samen met zorgen op andere leefgebieden?

Aanwezige partijen:

- Hogeschool Windesheim
- Sociaal wijkteam (SWT)
- GGD IJsselland
- St. Meedoen
- Noodfonds
- St. Voor Elkaar Zwolle
- Hart voor Zwolle
- St. Lift
- Prévu bewind en beheer
- Gemeente Zwolle (wethouder)
- St. De Kern
- Kadera
- Stimulansz
- Dubbelgoedweggeefwinkel
- Taalpunt Zwolle
- St. KerstZwolle

Deelvraag 1: Welke nieuwe doelgroep dreigt financiële problemen te krijgen door 'Corona'?

In deze bijeenkomst zijn er verschillende doelgroepen genoemd die in financiële problemen kunnen raken. De volgende doelgroepen zijn benoemd:

- ZZP'ers en ondernemers
- Werknemers die hun baan dreigen te verliezen
- Werkende armen
- Jongeren
- Wajong-gerechtigden
- Laaggeletterden

Deelvraag 2: Wat zijn de gevolgen voor deze doelgroep?

Bij deze bijeenkomst zijn de verschillende doelgroepen besproken. Hieronder zal per doelgroep beschreven worden welke gevolgen er signaleert zijn.

ZZP'ers en ondernemers

Uit CBS cijfers uit 2017 bleek dat er zo'n 5400 ZZP'ers waren in Zwolle. Onder deze ZZP'ers vallen beroepsgroepen die zwaar getroffen zijn door de coronacrisis, zoals kappers of kunstenaars. Het inkomen van ZZP'ers is afhankelijk van de klussen die ze krijgen. Als ze niet ingehuurd worden, krijgen ze ook geen inkomen. Toch zijn er een paar groepen ZZP'ers die het wel redden. In de zorg is er door het coronavirus een extra vraag naar zorgpersoneel gekomen. Sommige zorginstellingen hebben hiervoor ZZP'ers ingeschakeld.

Toch zijn de gevolgen voor de meeste ZZP'ers dat ze een groot inkomensverlies lijden of (tijdelijk) helemaal geen inkomen meer krijgen. Ook valt deze doelgroep vaak tussen wal en schip als het om regelingen gaat.

Een ander gevolg voor de ZZP'ers (dit geldt ook voor ondernemers) is de aanscherping van de TOZO-regeling. Bij deze aanscherping gaat het inkomen van de partner meetellen. Voor onder andere partners die een hoge hypotheek hebben op basis van twee inkomens, kan dit een groot probleem zijn.

Werknemers die hun baan dreigen te verliezen

De prognose vanuit de gemeente Zwolle is dat er ongeveer 1300 tot 1500 nieuwe bijstandsgerechtigden bij gaan komen. De gemeente heeft samen met Arbeidsregio Zwolle scenario's bedacht hoeveel de situatie op de arbeidsmarkt zal verslechteren (hoeveel meer WW-uitkeringen er komen). Bij het eerste scenario gaat het om 3-7%, bij het tweede scenario gaat het om 9,5% en bij het derde scenario meer dan 11%. De verwachting is het tweede scenario (9,4%). Mocht het derde scenario aan de orde komen, dan zal de druk om minimaregelingen flink gaan toenemen.

Werkende armen

'Werkende armen' is een groep die vaak tussen wal en schip raakt. Doordat ze werken komen ze net boven de grens van het sociaal minimum uit. Doordat ze hierdoor voor regelingen niet in aanmerking komen, stijgen veel vaste lasten. Hierdoor houden ze soms in theorie nog minder over dan de 'niet-werkende armen'. Deze groep kan in deze tijd ook hun baan verloren zijn. Ze hebben nog steeds de hoge vaste lasten (want ze komen niet in aanmerking voor de minimaregelingen), maar geen inkomen.

Wajong-gerechtigden

Wajongers worden op sociaal-emotioneel gebied geraakt. Hun dagritme wordt verstoord doordat bijvoorbeeld de dagbesteding wegvalt. Ook het sociale contact is komen te vervallen. Daarnaast zijn er nu ook Wajongers die een huurachterstand oplopen.

Jongeren

Door de corona hebben veel studenten hun bijbaantje verloren. De studieschulden blijven bestaan en hierdoor lopen ze kans op hogere studieschulden. Daarnaast speelden er bij deze groep al een aantal problemen, zo zijn er steeds meer voortijdig schoolverlaters onder jongeren en is er ook steeds meer laaggeletterdheid onder jongeren. Door de corona worden alle lessen online gegeven, de leraren zien de jongeren minder vaak en kunnen hierdoor minder snel problemen signaleren. Sommige jongeren verdwijnen van de radar. Daarnaast zijn de jongeren die net klaar zijn met de studie en de arbeidsmarkt betreden ook een groep die dreigen in de financiële problemen te raken. Ze hebben tijdens hun studie een

studieschuld opgebouwd. Door te gaan werken kunnen ze deze afbetalen. Door corona kunnen ze geen baan vinden en blijven hierdoor met de schulden zitten.

Laaggeletterden

In deze tijd zijn er veel banen verloren gegaan. Laaggeletterden zijn een risicogroep als het gaat om het verliezen van een baan. Laaggeletterden beschikken over minder lees- en schrijfvaardigheden dan andere werknemers. Als er een keuze gemaakt moet worden tussen werknemers dan heeft deze doelgroep een grotere kans dat ze hun baan verliezen.

Deelvraag 3: Welke hulp of ondersteuning hebben zij nodig en van wie?

Het vragen en aanvaarden van hulp

De doelgroep werkende armen is een groep die moeilijk hulp vraagt of aanvaardt. De doelgroep ZZP'ers durven daarentegen vaker hulp te vragen. Een verklaring waarom deze werkende armen minder snel om hulp vragen is omdat ze zich altijd gered hebben. Het vragen van hulp is dan een soort van 'gezichtsverlies'.

Een mogelijke oplossing die hiervoor werd aangedragen is om een bekende Zwollenaar een campagne te laten voeren. Hierbij zal hij het belang noemen voor het vragen van hulp bij financiële problemen. Het taboe of de schaamte die rond armoede heerst worden hierdoor deels vermindert.

Als de drempel verlaagt wordt, dan wordt er opgemerkt dat cliënten wel hulp aanvaarden.

De drempel verlagen

Een manier om de drempel te verlagen is het stellen van laagdrempelige vragen tijdens gesprekken met cliënten of in een vooraf ingevulde vragenlijst. Bijvoorbeeld zitten de kinderen ook op een sport. Zo nee, is er eventueel behoefte hieraan. Zo ja, dan kan je eventueel verwijzen naar de plekken waar ze sportvoorzieningen kunnen aanvragen.

Een andere mogelijkheid voor het verlagen van de drempel is het Kindloket Zwolle. Dit is één centraal loket voor het aanvragen van alle kindregelingen. Op de site van het Kindloket is hier meer informatie over te vinden. Bij geboorte van een baby kan er geattendeerd worden op het Kindloket, De ouders melden zich één keer aan en kunnen in het vervolg makkelijker de weg vinden in alle regelingen die er zijn. Daarnaast hebben ze geen intermediair meer nodig. Ze hoeven geen drempel over om hulp te vragen, want ze kunnen zonder hulp van een hulpverlener een regeling aanvragen. Hierdoor houden de mensen ook een gevoel van eigen waarde en zijn ze trots dat ze het zelf voor mekaar hebben gekregen.

Als opmerking voor deze oplossing werd geplaatst dat dit niet werkt voor mensen die niet zelfredzaam zijn.

Het bereiken van de cliënten

Bij de doelgroep heerst er in het algemeen veel schaamte. Hierdoor is het lastig om de doelgroep te bereiken. Doordat de doelgroep niet bereikt kan worden, kunnen de financiële problemen groter worden. Aangezien de doelgroep vaak zelf niet om hulp vraagt, is het belangrijk om de doelgroep zelf te benaderen en te voorkomen dat de doelgroep in (nog grotere) financiële problemen raakt.

Een oplossing die hiervoor genoemd is, dat er een coördinator wordt opgesteld waar mensen zich kunnen melden. Vaak worden de cliënt doorverwezen, terwijl het handiger is om één vertrouwenspersoon te hebben. De hulp moet naar de cliënt toekomen en niet andersom. Hierdoor wordt de drempel ook weer verlaagd.

Het aangaan van samenwerkingen en breder signaleren

Een kind is niet arm, maar een gezin wel. Daarom is een mogelijkheid om via een kind signalen op te vangen over de financiële situatie van een gezin. GGD komt bijvoorbeeld bij mensen thuis voor de kinderen en kan hierdoor al veel signaleren over de gezinssituatie. Als er bijvoorbeeld financiële problemen gesignaleerd worden, dan kan er doorverwezen worden naar het sociaal wijkteam, naar de mogelijkheden voor kindregelingen (Kind Loket) of andere partijen. Het is net afhankelijk wat een gezin nodig heeft. Een gezinsaanpak is dus van belang. Er moet verder worden gekeken dan 1 persoon.

Ook benoemde Taalpunt Zwolle dat ze bezig zijn zichzelf zichtbaarder te maken en willen ze ervoor zorgen dat er meer naar hen verwezen kan worden.

Ook werd er genoemd dat elke persoon in een andere fase van armoede zit. Iemand die bijvoorbeeld net in de schulden komt heeft andere dingen aan zijn of haar hoofd dan iemand die al langer in de armoede zit. Voor elke fase zijn er andere interventies effectiever. Er werd gevraagd of organisaties een soort stroomschema hebben om aan te sluiten bij de fase waar hun cliënten in zitten.

Bij St. Voor Elkaar Zwolle wordt er gebruik gemaakt van een 3 fasen plan:

1. Inventariseren van de problemen
2. Als de problemen groot zijn, dan zullen ze naar de cliënten in de schuldsanering gaan en zullen deze hierbij ondersteund worden.
3. Hierbij gaat het om de nazorg na de schuldsanering

Als laatste werd er genoemd dat er graag nog meer onderlinge samenwerking tussen partijen wordt gecreëerd. Vaak lopen samenwerkingen spaak op het gebied van privacy. Partijen mogen onderling geen gegevens uitwisselen en kan er daardoor geen samenwerking worden aangegaan.

Een mogelijke oplossing hiervoor is een corporatie oprichten tussen de partijen. Hierbij behouden de partijen hun eigen identiteit, maar mogen ze wel de gegevens uitwisselen.

Deelvraag 4: Wat wordt er al georganiseerd en door wie (hoe kunnen we krachten bundelen)?

Vanuit Schuldhulpmaatje (Voor Elkaar Zwolle) zal er nieuwe kennis worden vergaard over de doelgroep ZZP'ers. Ze maken alleen gebruik van gecertificeerde maatjes. Deze zijn nog niet gecertificeerd voor het begeleiden van ZZP'ers. Er zal op dit gebied dus nog kennis vergaard gaan worden, zodat deze doelgroep ook geholpen kan worden.

Er is het initiatief 'Vindplaats schulden'. Hier kunnen mensen uit de doelgroep werkende armen bereikt worden, maar helaas aanvaardden ze vervolgens nog geen hulp.

Lift je leven heeft al drie duidelijke pijlers voor het helpen van cliënten. Geld, Groen en Gezondheid.

St. meedoen heeft op het begin van de coronacrisis vanuit een adressenbestand een mailing gedaan naar de doelgroep. Deze mail bevatte informatie over wat er allemaal is voor de doelgroep en waar ze terecht kunnen. Bijvoorbeeld waar men heen kan als er een laptop nodig is voor de school van het kind. Dit is heel goed bevallen. Het is een mooi voorbeeld van hoe de doelgroep op een laagdrempelige manier te bereiken is en ze te informeren. Hierbij werd benadrukt dat het belangrijk is om de doelgroep actief te benaderen en als partijen uit de stad hierin de krachten te bundelen.

Deelvraag 5: Hoe hangen de huidige financiële problemen voor deze nieuwe doelgroep samen met zorgen op andere leefgebieden?

Naast het feit dat er veel nieuwe bijstandsgerechtigden zullen bijkomen, zal er ook andere problematiek op gaan spelen door het coronavirus. Zo zal er meer gebruik gemaakt gaan worden van de zorg. Daarnaast zijn de aanmeldingen bij Veilig Thuis in Zwolle gestegen. Dit laat al zien dat doordat iedereen thuis op elkaars lip heeft gezeten, bij meer gezinnen de spanningen oplopen.

Daarnaast werd er benoemd dat jongeren van de radar dreigen te verdwijnen in deze tijd. Docenten zien hun studenten minder en kunnen minder controleren hoe het er voorstaat met hen. Ook zijn er minder aanmeldingen bij MBO's en HBO's.

Wat wordt er onder andere meegenomen uit deze themabijeenkomst naar de plenaire bijeenkomst?

Aanbevelingen die gedaan zijn:

- Lectoraat 'de gezonde samenleving' van Hogeschool Windesheim heeft kennis op het gebied van armoede en het bereiken van de doelgroep. Zij willen meedenken/participeren in de aanpak hiervan.

Vragen die nog zijn blijven liggen?

- Zijn er nog doelgroepen die in deze bijeenkomst niet aan de orde zijn gekomen?
- Wat zijn de gevolgen voor deze en de al genoemde groepen?
- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat mensen met financiële problemen eerder hulp zoeken en hulp aanvaarden?
- Moeten we voor de nieuwe doelgroep andere dingen aan gaan bieden?
- Wat te doen met de schaamte die nu opkomt bij de nieuwe doelgroep. Hoe kan hier preventie voor worden opgezet?
- Hoe kan er aangesloten worden bij de fasen van armoede waar cliënten inzitten en hoe kan hier gericht op worden ingespeeld?